

Monumentnummer*: 519582

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **29 augustus 2005**
Kadaster deel/nr **82735/23**

Woonplaats* **Oentsjerk**   *Gemeente** **Tytsjerksteradiel**   *Provincie** **Fryslân**

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Giekerk	F			2367
Giekerk	F			2366
Giekerk	F			2561
Giekerk	F			2560
Giekerk	F			1075
Giekerk	F			1147
Giekerk	F			1202
Giekerk	F			1080
Giekerk	F			1076
Giekerk	F			1150
Giekerk	F			1148
Giekerk	F			1203
Giekerk	F			1143
Giekerk	F			1159
Giekerk	F			1160
Giekerk	F			1149

Omschrijving**

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2) behorende bij de buitenplaats Stania State, is een ontwerp van Lucas Pieters Roodbaard (1782-1851) in opdracht van J.H. Boelens en bevat drie hoofdelementen die in historisch en ontwerp-kunstig opzicht onderling nauw met elkaar zijn verbonden. Aan de entree- of westzijde een voortuin met slingerende veelarmige vijver voorzien van een eiland met een kunstmatige heuvel die excentrisch ten opzichte van het hoofdgebouw is opgeworpen zodat een open uitzicht over de vijvers van en naar het hoofdgebouw mogelijk is. Het tweede geleidend element van de aanleg betreft het huis met enkele kleinere opstallen. Ten derde is er de achtertuin met grote vijver en twee open plekken. Over de grote vijver lopen vanaf een "kaap" twee zichtassen: één in noordwestelijke richting naar de boerderij en één in noordoostelijke richting naar de kratervijver. Tussen het huis en een kleine, ovale vijver in de achtertuin loopt ook een as, zijnde een restant van de formele aanleg van Knoop. Voor het bordes van het hoofdgebouw een bol, rond bloembed. Vanuit het huis zijn drie assen te herkennen: één in noordwestelijke richting (naar de vijverlob), één in westelijke richting (naar de kunstmatige heuvel met uitzichtpunt in de vijver) en één in zuidwestelijke richting (naar een driesprong van paden). Voor het overige wordt de structuur van de aanleg bepaald door (slinger)paden en de op elkaar aansluitende vijvers (aan de zuidkant van het huis, op de plaats van de voormalige rechthoekige gracht die om het huis heenliep, zodat de verbinding hier een soort lus vormt). In de achtertuin biedt de vijver met ringheuvel of kratervijver een opvallend motief. Op markante punten zijn bruggetjes (van boomstammetjes) aangebracht. Aan de oevers van de vijvers staan treurbeuken. De aanleg wordt verder gekenmerkt door hoogteverschillen, o.a. in de zuidoostelijke hoek, bij de kratervijver, achter het huis en halverwege aan de zuidzijde, met uitzicht over weide. De beplanting van de paden bestaat veelal uit eiken.

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende bij de buitenplaats Stania State vertegenwoordigt algemeen belang omdat:

- de tuinaanleg een typische Roodbaard-plattegrond is met fraaie uitzichten, slingerpaden, een veelarmige waterpartij, reliëfwerking, een kratervijver, een drie-armige brug en perken in boon- en ellipsvorm terwijl de romantische sfeer van de aanleg nog wordt versterkt door treurbeuken op markante plaatsen;
- in Roodbaards aanleg karakteristieke elementen van de oudere, formele tuin van J.H. Knoop behouden bleven: de zichtas in de achtertuin en een deel van de oude gracht in de vijverpartij;
- tuinhistorisch belang besloten ligt in de goed bewaarde aanleg in welk verband de behouden gebleven ontwerptekeningen van Roodbaard in kunsthistorisch opzicht zeldzaamheidswaarde bezitten;
- de gaafheid van structuur en samenstellende elementen;
- een functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de historische buitenplaats bestaat.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument